

CULTUURRAAD

VOOR DE

NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1974- 1 975

6 MAART 1975

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer M. COPPIETERS c. s. —

houdende instelling van het ambt van taalraadsman bij verschillende ministeries

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het decreet betreffende de Raad voor Taaladvies bepaalt dat deze Raad de ambtelijke terminologie vaststelt.

Het volstaat echter niet de ambtelijke terminologie vast te stellen. Er zal een grote inspanning noodzakelijk zijn om deze terminologie ook werkelijk te doen gebruiken.

Bijna dagelijks ontvangen de parlementsleden en de burgers van ons taalgebied stukken, circulaires, mededelingen en brieven waaruit de zeer gebrekkige beheersing van het Nederlands blijkt. Dit is zelfs het geval in documenten die uitgaan van ministeries waarvan men het, gelet op hun naam en hun opdracht, niet zou verwachten.

Wij menen dat deze toestand niet langer verantwoord is. Het feit dat ons volk eeuwen lang door vertalers werd bestuurd mag niet langer als een verontschuldiging worden aangevoerd. Na zoveel decennia Nederlandstalig voortgezet en hoger onderwijs is dit gebrekkige gebruik van het Nederlands in bestuurszaken niet meer aanvaardbaar. Ook het feit dat zoveel regeringsdocumenten, wetteksten en ambtelijke stukken in grote haast moeten tot stand komen is geen excuus.

Naast de zorg voor het goede Nederlands taalgebruik is er nog het probleem van de leesbaarheid van overheidsstukken. Een slordige stijl, een ingewikkelde zinsbouw en overdadig gebruik van weinig bekende en vreemde woorden maken het de burger vaak bijzonder moeilijk de bedoeling van de hem voorgelegde teksten te begrijpen. Aldus wordt de vervreemding tussen overheid en burger in de hand gewerkt.

Het ligt voor de hand dat deze situatie niet in een handomdraai kan worden verholpen. Evenmin is het waarschijnlijk dat het bestaande ambtenarencorps, dat werd geschoold en zijn loopbaan aanving en voortzette in een sfeer waarin deze scheve « taaltoestand » blijkbaar geen aanleiding tot vragen of discussie was, alleen in staat is om binnen afzienbare tijd een gunstige verandering ter zake door te drukken.

Naar onze mening moet deze taak worden toevertrouwd aan specialisten. Daarom stellen wij voor in de personeelsformatie van elk ministerie te voorzien in het ambt van een « taalraadsman ». Deze taalraadsman zou inspraak moeten hebben in de eindredactie van alle door het betrokken ministerie rondgedeelde of gepubliceerde teksten. Hij zou bovendien mede een taak kunnen vervullen bij de opleiding en de bijscholing van het personeel van het departement.

Wij menen dat de Raad voor Taaladvies advies zou moeten verstrekken over de wijze waarop de taalraadsman wordt aangeworven en over de wijze waarop hij zijn opdracht kan uitvoeren.

De goedkeuring van dit voorstel zou tevens meer werkgelegenheid scheppen voor jonge neerlandici, te meer daar wij het niet ondenkbaar achten dat ook andere overheidslichamen — semi-officiële instellingen, provinciale besturen, agglomeraties en federaties van gemeenten en grote gemeenten — een taalraadsman aanwerven.

Wij hopen dat de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap dit voorstel zal aannemen en aldus een **bijdrage** zal leveren tot de bescherming en luister van onze taal.

M. COPPIETERS

VOORSTEL, VAN DECREET

Artikel 1

In de personeelsformatie **van** de ministeries waarvan de begroting, geheel **of** gedeeltelijk, door de Cultuurraad **voor** de Nederlandse Cultuurgemeenschap moet worden goedgekeurd, wordt voorzien in een of meer ambten van een met de zorg voor een keurig taalgebruik belaste ambtenaar, hierna te noemen de taalraadsman.

Art. 2

De taalraadsman geeft advies over het taalgebruik in alle teksten die door de in artikel 1 bedoelde ministeries aan de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap of aan zijn leden worden overgezonden of die krachtens door de Cultuurraad genomen beslissingen worden gepubliceerd.

Art. 3

De Koning stelt, de Raad voor Taaladvies gehoord, de bijzondere aanwervingsvoorwaarden voor het ambt van taalraadsman vast.

M. COPPIETERS
E. BOUWENS
